

La Declaració de Salzburg per un món multilingüe

En el món interconnectat d'avui, la capacitat de parlar múltiples llengües i de comunicar-se salvant les diferències lingüístiques és una habilitat fonamental. Fins i tot el coneixement parcial de més d'una llengua és beneficiós. La competència en més d'un idioma és un nou tipus d'alfabetització global. Cal ampliar l'aprenentatge lingüístic per a tothom, joves i grans.

Amb tot, arreu del planeta es nega a milions de persones el seu dret inherent a mantenir, gaudir i desenvolupar les seves llengües d'identitat i comunitat. Cal corregir aquesta injustícia amb polítiques lingüístiques que afavoreixin les societats i els individus multilingües.

Nosaltres, els participants del Seminari Global de Salzburg en la sessió *Trampolí del talent: l'aprenentatge i la integració lingüística en un món globalitzat* (12-17 de desembre de 2017, salzburgglobal.org/go/586), reivindicuem polítiques que valorin i defensin el multilingüisme i els drets lingüístics.

La Declaració de Salzburg per un món multilingüe comptarà amb el suport d'un informe exhaustiu i blogs sobre temes clau publicats durant el 2018.

VIVIM EN UN MÓN EN QUÈ:

- Els 193 estats membres de l'ONU i la majoria de la població són multilingües.
- Actualment es parlen 7.097 llengües arreu del món.*
- D'aquestes llengües, 2.464 estan en perill.
- Hi ha 23 llengües dominants, parlades per més de la meitat de la població mundial.
- El 40% de la població no té accés a l'educació en una llengua que compregui.
- Hi ha 617 milions d'infants i adolescents que no arriben als nivells mínims de competència lectora.
- Hi ha 244 milions de persones que són migrants internacionals, dels quals 20 milions són refugiats, un increment del 41% des del 2000. Els migrants i els refugiats, sumats, constituïrien el cinquè país més poblat del món.

El nostre món és realment multilingüe, però molts sistemes educatius i econòmics, processos de participació ciutadana i administracions públiques perjudiquen milions de persones a causa de les seves llengües i capacitats lingüístiques. Hem de fer front a aquesta problemàtica si volem assolir els objectius de desenvolupament sostenible, adoptats el 2015 per 193 països per "posar fi a la pobresa, protegir el planeta i garantir la prosperitat per a tothom". Un sistema educatiu just basat en polítiques lingüístiques sòlides i justes és fonamental per a un progrés integrador.

PRINCIPIS

- El multilingüisme denota tant l'ensenyament explícit de llengües com l'existència de models informals de comunicació que sorgeixen en les societats multilingües.
- El plurilingüisme és el coneixement que els individus tenen de múltiples llengües.
- Les circumstàncies històriques, geogràfiques i socioeconòmiques condueixen a moltes formes i usos diferents del multilingüisme.
- L'educació multilingüe i el suport que els estats i les organitzacions internacionals donen al multilingüisme social promouen l'intercanvi de coneixement i la comprensió intercultural i reforcen les relacions internacionals.

Les polítiques lingüístiques especialitzades poden potenciar la cohesió social, millorar els resultats educatius i promoure el desenvolupament econòmic. Les estratègies additives de l'aprenentatge lingüístic permeten als infants adquirir una sòlida alfabetització en la seva llengua materna; ajuden les comunitats a conservar les seves llengües d'identitat, coneixement i creences, i creen oportunitats per aprendre noves llengües que aporten beneficis personals, recreatius, culturals i econòmics. Les polítiques multilingües poden sostenir el recurs únic i vital de la diversitat lingüística i impulsar canvis positius en el món, econòmicament, socialment i políticament.

Instem les persones, les empreses, les institucions i els governs a adoptar una mentalitat multilingüe que celebri i promogui la diversitat lingüística com a norma mundial, que faci front a la discriminació lingüística i que desenvolupi polítiques per promoure el multilingüisme.

RECOMANACIONS

Elaboració de polítiques

Una política lingüística, per tal que sigui satisfactòria, requereix l'aportació d'especialistes i la participació activa de les parts interessades de la comunitat. Prendre decisions racionals i clares sobre les llengües dins la societat significa:

- Negociar objectius clars que siguin realistes i es puguin assolir.
- Incloure totes les parts interessades en el procés normatiu, amb un paper destacat per als docents en totes les etapes.
- Estructurar les polítiques des de l'escola bressol fins a l'ensenyament postescolar i la formació no formal i permanent.
- Tenir en compte tots els recursos i les necessitats lingüístiques, entre d'altres el manteniment, l'aprenentatge i l'ús de les llengües maternes de les comunitats minoritàries.
- Aplicar els coneixements generats per la recerca educativa i cognitiva en l'aprenentatge de la llengua materna i altres llengües.
- Aprofitar el potencial de les tecnologies de la comunicació.
- Garantir que hi hagi prou recursos per a la plena aplicació de les polítiques.
- Supervisar i avaluar periòdicament els objectius de les polítiques i la seva aplicació.

Ensenyament i aprenentatge

L'abast complet de la política lingüística és alhora social, econòmic i cultural, i també educatiu. L'aprenentatge permanent de llengües és essencial per tal que les societats puguin mantenir el multilingüisme i beneficiar-se'n. L'educació, les habilitats i les polítiques laborals han de promoure i reconèixer l'aprenentatge de llengües per a tothom, juntament amb una valoració positiva de la diversitat lingüística. Els infants i els adults han de poder accedir a oportunitats integrades i contínues per desenvolupar, enriquir i ampliar les seves capacitats lingüístiques al llarg de la vida.

Cal un nou paradigma de l'educació que inclogui sistemes tradicionals i alternatius de coneixement i aprofiti les tecnologies modernes. Els llocs per a l'aprenentatge actiu d'idiomes van força més enllà de les escoles i les institucions d'educació superior. El carrer, les llars, les xarxes socials, els entorns digitals i els àmbits de suport als refugiats poden promoure activament l'aprenentatge i la valoració de les llengües.

Traducció i interpretació

Aquests serveis són una part integrant del disseny i la prestació dels serveis públics i l'intercanvi d'informació en les societats multilingües. La participació equitativa en entorns sanitaris, educatius, econòmics i jurídics depèn d'una mediació lingüística gratuïta i professional.

CRIDA A L'ACCIÓ

Entre les parts interessades que poden impulsar el canvi figuren investigadors i docents; animadors socioculturals, la societat civil i organitzacions no governamentals; veus culturals i dels mitjans de comunicació; governs i funcionaris públics; empreses i interessos comercials; organismes d'ajuda i desenvolupament, i fundacions i patronats.

Els demanem a tots que ens ajudin a:

- Desenvolupar polítiques, pràctiques i tecnologies lingüístiques que afavoreixin la cohesió i la dinamització de les societats amb actituds positives envers el multilingüisme i el plurilingüisme.
- Donar suport activament als drets lingüístics, la diversitat i la ciutadania en els documents oficials i els missatges públics.
- Abordar tots els casos de discriminació, prejudicis, parcialitats i desigualtat associats amb la llengua i l'alfabetització.
- Reconèixer que les minories, els migrants i els refugiats posseeixen un alt capital lingüístic que és de gran valor per al nostre món present i futur.

A la seva manera, cadascun d'aquests grups d'interessats pot adoptar el multilingüisme i donar-hi suport per tal d'afavorir el progrés social, la justícia social i la ciutadania participativa. Junts, podem adoptar mesures per salvaguardar el patrimoni cultural i de coneixement que el multilingüisme atresora per a les generacions futures.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements